

Porozumieť islamu I.

Gnana Prakash Suresh

4. júla 2019 ✚ Kultúra

Biblické pozadie

Starý zákon nám hovorí, že nádherný Boží plán vykúpenia začal Abrahámom. S týmto mužom uzavrel Boh večnú zmluvu a zmenil jeho meno na Abrahám – otec mnohých národov (Gen 17, 15). Táto zmluva bola neskôr naplnená skrze jedného z Abrahámových potomkov – prisľúbeného Mesiáša.

„Je písané, že Abrahám mal dvoch synov, jedného z otrokyne a druhého zo ženy slobodnej.“ (Gal 4, 22) Abrahám mal dvoch synov. Prvý syn, Izmael, sa narodil egyptskej otrokyni menom Hagar. Druhým synom bol Izák, ktorého porodila Abraháмова žena Sára. Boh položil základy k naplneniu svojej zmluvy skrze Izáka, syna Sary, slobodnej ženy. Z Izákovho rodu neskôr vzíde Mesiáš (Gen 17).

I keď bol Izmael Abrahámovým prvorodeným synom, Boh si k naplneniu svojej zmluvy vybral mladšieho Izáka. Všetci neskorší proroci aj Mesiáš vzídu bez výnimky len z Izákovej línie, pretože on je vyvoleným synom Abrahámovým.

Na prospech Sary a Izáka boli Hagar a Izmael vypudení z domu Abrahámovho a v dôsledku toho aj z dedičstva a línie potomkov Izákových (Gen 21, 10) Arabské národy (tí, ktorí prebývajú v púšti) sú potomkami Izmaela, nie však Izáka. V ten deň sa zrodilo veľké rozdelenie na deti Izmaelove a deti Izákove.

Foto: anjel diktuje Mohamedovi, zdroj: wikipedia.com

Pred-islamská Arábia

Moslimovia často zdôrazňujú, že islam a korán pochádzajú priamo z Neba, preto ich zdrojom nemôže byť nič pozemského. Avšak pravdou je, že moslimskú vieru a samotný korán je možné dostatočne vysvetliť na základe pred islamskej arabskej kultúry, obyčajov a náboženstva.

Archeologický a lingvistický výskum, ktorý prebieha od konca 19. storočia, odkryl nezvratné dôkazy o tom, že Mohamed (či nejaký jedinec) vytvoril svoje náboženstvo a korán z už existujúcej látky arabskej kultúry, ako si ďalej ukážeme.

Význam slova „islam“

Samotné slovo „islam“ nebolo zjavené z neba, ani vynájdene Mohamedom. Jedná sa o arabský výraz, ktorý pôvodne odkazoval na mužnosť a vzťahoval sa na toho, kto v boji preukázal svoje hrdinstvo a statočnosť.

Slovo „islam“ pôvodne neznamenal „podriadenosť“, ako si mnoho ľudí myslí. Naopak, označovalo silu, ktorú preukazoval púštny bojovník, ktorý navzdory všetkým nástrahám bojuje na smrť za svoje postavenie.

Pred-islamský kmeňový život

Fungovanie kmeňovej spoločnosti v pred-islamskej Arábii vysvetľuje mnoho z toho, čo dnes môžeme nájsť v islame. S arabskou morálkou bolo napr. dokonale v súlade napádať ostatné kmene za účelom získania tovaru, žien alebo otrokov. Kmene preto boli neustále vo vojne medzi sebou. Tieto púštne kmene žili podľa zákona „oko za oko, zub za zub.“ Pokiaľ sa čokoľvek stalo jednému z členov kmeňa, pomsta bola jediným riešením. Zotročovanie ľudí, únosy žien, ich uvrhnutie do háremu a znásilňovanie bolo považované za niečo spravodlivého a správneho.

Kruté arabské podnebie stvorilo krutú kmeňovú spoločnosť, v ktorej bolo násilie normou. A násilie je stálym rysom islamských spoločností. Je napr. zaujímavé, že anglické slovo assassin (úkladný vrah) má arabský pôvod. Odvodzuje sa z latinského slova assassinus, ktoré pochádza z arabského hašašin. Hašašin znamená doslova „fajčiar hašiša“ a tento pojem označoval moslimov, ktorí fajčili hašiš, aby sa pred zabíjaním svojich nepriateľov vybičovali do náboženskej zúrivosti. Do európskych jazykov sa slovo dostalo vďaka moslimskej sekte zvanej assasíni, ktorí verili, že ich Alah povolal na svätú úlohu – zabíjanie ľudí.

Pred islamské náboženstvo

Arabská populácia bola väčšinou animistického zamerania. Mužskí a ženskí duchovia prebývali v stromoch, kameňoch, riekach a horách, ich sa ľudia obávali a ich uctievali. Verilo sa, že magické kamene chránia kmene. Kmeň Kurajšovcov prijal za svoj magický kameň, čierny kameň a vystavil ho v Kaabe. Tento magický čierny kameň ľudia bozkávali, keď ako pútnici prichádzali do Kaaby na obrady. Jedná sa nepochybne o meteorit, ktorý dopadol z nebies a tak bol považovaný istým spôsobom za božský.

Kurajšovský kmeň (kmeň Mohamedov) videl v pohanskom chráme Kaaba miesto pre modlu každého náboženstva. Slovo „kaaba“ znamená po arabsky „kocka“ a vzťahuje sa na štvorcový kamenný chrám v Mekke, kde boli uctievané modly. Chrám obsahoval virtuálny „švédsky stôl“, kde si každý mohol vybrať svoje božstvo. Nakoniec bolo v Kaabe tristo šesťdesiat bohov a ďalší mohol byť na želanie cudzinca, ktorý prišiel do mesta a nebol spokojný s ponukou, pretože chcel uctievať vlastného boha, pridany.

Výnosné obchodné cesty a bohaté karavány vytvorili kultúrnu spojnicu medzi Afrikou, Stredným východom, Východom a Západom. Preto nie je prekvapením, že v koráne môžeme nájsť príbehy, ktorých korene siahajú k náboženským príbehom Babylónie, Egypta, Indie, Perzie a Grécka.

Pohanské rituály

Pohania pred-islamskej Arábie verili, že sa každý má modliť niekoľko krát za deň sklonený smerom k Mekke, náboženskému a obchodnému centru s jeho Kaabou. Každý by mal tiež podniknúť svoju púť do Mekky, aby aspoň raz za život vykonal bohopoctu v Kabbe. Po príchode do Mekky pohania sedemkrát obiehali Kabbu, bozkávali čierny kameň a potom bežali asi sedem míľ do Vadi Míny hádzať kamene na diabla. Verili tiež vo

význam almužny a odmietali úžerníctvo. Mali dokonca istý mesiac, keď mal byť držaný podľa lunárneho kalendára pôst. Väčšina odborníkov sa zhoduje na tom, že tieto rituály zachovávala tiež rodina, v ktorej vyrastal Mohamed.

Rýchle sa šíriacim a vplyvným náboženstvom pred príchodom Mohameda bolo náboženstvo sabiánov. Sabiáni vyznávali astrálne náboženstvo, v ktorom uctievali nebeské telesá. Mesiac bol považovaný za mužské božstvo a slnko za ženské. Spolu splodili hviezdy, čiže ostatné božstvá. Korán o tom hovorí v súre 41, 37 aj na ďalších miestach.

Na stanovenie náboženských obradov používali lunárny kalendár. Pôstny mesiac sa napr. riadil podľa fázy mesiaca. Sabiánsky pohanský pôstny obrad začínal s východom polmesiaca a neskončil sa skôr, kým sa polmesiac opäť neobjavil na oblohe. Tento zvyk bol neskôr prijatý islamom ako jeden z „piatich stĺpov múdrosti.“

V pred-islamskej Arábii tiež existoval vplyv ďalších náboženstiev ako judaizmus, zoroastrizmus z Perzie, hinduizmus, budhizmus, grécke a egyptské mytológie a kresťanstvo. Korán tiež obsahuje prvky náboženských príbehov, ktoré evidentne pochádzajú zo zmienených náboženstiev.

Náboženské myšlienky a obrady, ktoré sa nachádzajú v islame, môžeme teda jasne vystopovať až k vplyvu pred-islamskej kultúry, zvykov a náboženskému životu. Archeológovia odkryli mnoho príkladov pred-islamského umenia, vrátane ich modiel a obradných symbolov. V Mekke sa nachádza ten najdôležitejší, Kaaba, kam bol umiestnený čierny kameň – predmet úcty už pred Mohamedom.

Zdroj: commons.wikimedia.org

Počiatky islamu

I keď nedávne dôkazy nasvedčujú tomu, že život zakladateľa islamu bude musieť byť v nadchádzajúcich rokoch ešte historickými revizionistami dôkladnejšie preskúmaný, panuje obecné presvedčenie, že týmto zakladateľom je Mohamed (570 – 632). Ten sa narodil v Mekke otcovi Abduláhovi a matke Amine. Prišiel na svet do kmeňa Kurajšovcov, ktorý ovládal Mekku a spravoval Kaabu aj všetok náboženský život okolo nej.

Mohamedov otec zomrel ešte pred jeho narodením a jeho matka zomrela, keď mal štyri roky. Ujal sa ho jeho deko, ktorý ho neskôr odoslal k bohatému strýkovi a ten ho potom zveril do opatery chudobnému strýkovi, ktorý sa o Mohameda staral ako len mohol.

Podľa životopiscov a rannej moslimskej tradície mladý pohan Mohamed zažil rôzne vízie. Podľa jedného podania Mohamed tvrdil, že k nemu prišiel anjel, roztvoril mu hrud', vyňal srdce a potom ho vrátil späť.

Inak Mohamedova mladosť plynula pomerne jednotvárne. Vo veku 25 rokov Mohamed dohliadal na karavánu. Majiteľka karavány, vdova, bola o pätnásť rokov staršia než on, napriek tomu si ju zobral za ženu. Potom viedol pohodlný život, pričom jeho jedinou povinnosťou bolo dbať o rodinný rozpočet predajom na trhovisku.

Vo veku 40 rokov zažil Mohamed opäť navštívenie. Po tomto náboženskom zážitku začal Mohamed ihneď vyhlasovať, že si ho Alah vybral za proroka a apoštola. Je nutné zdôrazniť, že v arabskom náboženstve neexistoval úrad proroka alebo apoštola.

Podľa moslimskej tradície sa Mohamedovi ukázal Alahov anjel Gabriel a zjavil mu korán, ktorý bol údajne spísaný samotným Alahom na večnosti. Korán bol Mohamedovi zjavovaný po častiach. Neexistujú žiadni ľudskí autori tejto knihy. Alah hovorí k človeku skrze anjela Gabriela, človek je len príjemcom, nie pôvodcom.

Mohamed sa najprv zveril so svojim vyvolením rodine a priateľom. Taktiež jeho prví konvertiti pochádzajú z radov rodiny. Čoskoro sa jeho posolstvo stane verejným a on čelí posmechu a nepriateľstvu verejnosti a dokonca aj niektorých členov svojej vlastnej rodiny. V jednej chvíli nepriateľstvo dosiahlo taký stupeň, že obyvatelia Mekky obklúčili časť mesta, kde Mohamed žil.

Aby uchlácholil svoju pohanskú rodinu a príslušníkov kmeňa Kurajšovcov, rozhodol sa, že najlepšia vec, ktorú môže urobiť, je uznať, že je nanajvýš správne modliť sa a uctievať tri Alahove dcéry: al-Lát, al-Uzzá a Manát. Tak vznikli tzv. satanské verše, v ktorých Mohamed, vo chvíli slabosti a pravdepodobne pod vplyvom Satana podľahol pokušeniu nakloniť si pohanský dav v Mekke (súra 53, 19). Príbeh o Mohamedovom dočasnom zmierení s pohanmi je historickým faktom, na ktorom sa zhodujú ako západní tak aj moslimskí odborníci na Stredný východ.

Mohamed nakoniec vzhľadom na posmech a rýchle rastúce nepriateľstvo uteká v roku 622 do Mediny. Tejto udalosti hovoria moslimovia „hidžra“ a predstavuje počiatok islamskej éry a kalendára.

V Medine Mohamed pripravoval a organizoval šírenie svojho nového náboženstva. Za účinnú metódu si vybral násilie v mene Alaha – džihád. Džihád bol navzdory mnohým prekážkam natoľko úspešný, že vo chvíli Mohamedovej smrti (632) bola polovica arabského sveta už moslimská a v roku 750 moslimovia dobyli Perziu a značnú časť Byzantskej ríše.

Zákon islamu

Zákon islamu sa nazýva šaría, čo znamená „pravá cesta“, „cesta k prameňu“. Moslimovia uznávajú jej štyri zjavené a odvodené zdroje:

Korán, ktorý mal byť údajne zjavený Mohamedovi anjelom

Hadís – záznam Mohamedových slov a skutkov urobený jeho príbuznými a priateľmi;

Sunna – skutky Mohamedove;

Ijmá – zhoda moslimskej komunity alebo ich popredných predstaviteľov.

Viera islamu

Viera islamu podľa koránu a moslimskej tradície zahŕňa šesť bodov:

Vieru v Alaha;

Vieru v prorokov;

Vieru v súdny deň (teda aj v nebo a peklo);

Vieru v zjavené knihy;

Vieru v anjelov;

Vieru v prozreteľnosť alebo osud.

Každý moslim musí vyššie uvedené pravdy vyznávať. Pokiaľ sa niekto odriekne islamu, stáva sa odpadlíkom a podlieha najvyššiemu trestu – smrti.

Pokračovanie v II. časti: <http://christianitas.sk/porozumiet-islamii/>

URL adresa článku: <https://christianitas.sk/porozumiet-islamui/>